

Karta przedmiotu

Cz. 1

Informacje ogólne o przedmiocie		
1. Kierunek studiów: Farmacja	2. Poziom kształcenia: jednolite studia magisterskie	
	3. Forma studiów: stacjonarne	
4. Rok: III	5. Semestr: V	
6. Nazwa przedmiotu: Synteza i technologia środków leczniczych		
7. Status przedmiotu: obowiązkowy		
8. Treści programowe przedmiotu i przypisane do nich efekty uczenia się		
Przygotowanie studentów do współpracy z technologami w wytwórniach farmaceutycznych w zakresie zarządzania systemem jakości, projektowania nowych leków oraz optymalizacji jednostkowych procesów chemicznych i operacji fizycznych.		
Efekty uczenia się/odniesienie do efektów uczenia się zawartych w standardach		
w zakresie wiedzy student zna i rozumie: C.W10; C.W11; C.W12; C.W13; C.W33; C.W37;		
w zakresie umiejętności student potrafi: C.U9; C.U10; C.U11;		
w zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do: przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.		
9. Liczba godzin z przedmiotu		70
10. Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		5
11. Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się		
Efekty uczenia się	Sposoby weryfikacji	Sposoby oceny*
W zakresie wiedzy	Egzamin pisemny – test dopasowania odpowiedzi	*
W zakresie umiejętności	Sprawozdanie Obserwacja	*
W zakresie kompetencji	Obserwacja	*

* zakłada się, że ocena oznacza na poziomie:

- Bardzo dobry (5,0)** – zakładane efekty uczenia się zostały osiągnięte i w znacznym stopniu przekraczają wymagany poziom;
- Ponad dobry (4,5)** – zakładane efekty uczenia się zostały osiągnięte i w niewielkim stopniu przekraczają wymagany poziom;
- Dobry (4,0)** – zakładane efekty uczenia się zostały osiągnięte na wymaganym poziomie;
- Dość dobry (3,5)** – zakładane efekty uczenia się zostały osiągnięte na średnim wymaganym poziomie;
- Dostateczny (3,0)** – zakładane efekty uczenia się zostały osiągnięte na minimalnym wymaganym poziomie;
- Niedostateczny (2,0)** – zakładane efekty uczenia się nie zostały uzyskane.

Karta przedmiotu

Cz. 2

Inne przydatne informacje o przedmiocie		
12. Jednostka realizująca przedmiot, adres, e-mail: Zakład Technologii Środków Leczniczych; 41-200 Sosnowiec, ul. Jedności 8; technologia@sum.edu.pl		
13. Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za realizację przedmiotu: Dr hab. n. farm. Anna Rzepecka-Stojko, annastojko@sum.edu.pl		
14. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji: Znajomość podstaw chemii organicznej i nieorganicznej oraz fizycznej		
15. Liczebność grup	Zgodna z uchwałą Senatu SUM	
16. Materiały do zajęć	Zapewniane przez prowadzącego zajęcia	
17. Miejsce odbywania się zajęć	Sale wykładowe Wydziału i laboratoria Zakładu	
18. Miejsce i godzina konsultacji	Wg harmonogramu ustalanego w semestrze - każdy pracownik dydaktyczny 1 godz. konsultacji w tygodniu	
19. Efekty uczenia się		
Numer przedmiotowego efektu uczenia się	Przedmiotowe efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się zawartych w standardach
P_W01	Zna podstawy technologii ogólnej oraz elementy procesu technologicznego, siły napędowe tych elementów jak i urządzenia do ich realizacji stosowane w technologii farmaceutycznej	C.W10
P_W02	Zna zasady projektowania procesów technologicznych z uwzględnieniem aspektów ekonomicznych i ekologicznych, zasady doboru podstawowych parametrów technologicznych oraz optymalizacji jednostkowych procesów chemicznych i operacji fizycznych stosowanych w syntezie substancji leczniczych, zna i rozumie wykorzystanie w produkcji farmaceutycznej analizę ryzyka, projektowanie jakości i technologii opartej o analizę procesu Zna zasady Dobrej Praktyki Wytwarzania	C.W10 C.W11 C.W12 C.W33 C.W37
P_W03	Zna podstawowe metody stosowane w projektowaniu leków oraz metody badania zależności pomiędzy budową a aktywnością biologiczną substancji chemicznych	C.W13
P_W04	Zna metody wytwarzania przykładowych substancji leczniczych, w tym związków optycznie czynnych i odmian polimorficznych	C.W10 C.W12
P_U01	Realizuje wieloetapową syntezę substancji leczniczej z bilansem materiałowym i sporządzeniem schematów technologicznych oraz kontrolą jakości produktu	C.U10 C.U11
P_U02	Rozwiązuje problemy związane z realizacją jednostkowych procesów chemicznych i operacji fizycznych w formie zadań rachunkowych oraz projektowania schematów technologicznych i wykresów bilansu materiałowego	C.U10 C.U11
P_U03	Projektuje syntezę substancji czynnych w oparciu o znajomość podstawowych operacji fizycznych i procesów chemicznych oraz kontrolę przebiegu procesu produkcyjnego	C.U9 C.U10 C.U11
20. Formy i tematy zajęć		Liczba godzin
21.1. Wykłady		30

Pojęcie technologii. Proces technologiczny, jego elementy, siły napędowe jednostkowych procesów chemicznych i operacji fizycznych	2
Urządzenia do realizacji procesów chemicznych i operacji fizycznych	2
Parametry technologiczne i ich wpływ na wydajność i efektywność procesów	2
Projektowanie nowych procesów technologicznych. Zasady technologiczne	2
Zasady dobrej praktyki produkcyjnej i systemy zarządzania jakością	2
Metody optymalizacji jednostkowych procesów chemicznych i operacji fizycznych w oparciu o modele matematyczne	2
Projektowanie leków, synteza i biologiczne badania przesiewowe nowych związków. Znaczenie leku syntetycznego w systemie opieki zdrowotnej.	2
Deskrytory stosowane w projektowaniu leków	2
Metody badania ilościowej zależności między budową związków a ich aktywnością biologiczną	2
Prognozowanie aktywności biologicznej związków chemicznych w oparciu o analizę skupień i analizę czynnikową	2
Związki optycznie czynne, ich otrzymywanie i rozdział	2
Polimorfizm i jego znaczenie w technologii substancji leczniczych	2
Charakterystyka wybranych jednostkowych operacji fizycznych stosowanych w technologii farmaceutycznej	2
Charakterystyka wybranych jednostkowych procesów chemicznych stosowanych w syntezie substancji leczniczych	2
Metody wytwarzania przykładowych substancji leczniczych	2
22.2. Seminaria	10
Zapoznanie się z zasadami sporządzania schematu ideowo-blokowego przykładowego procesu technologicznego. Wykonanie części schematu ideowo-blokowego dla zadanego opisu procesu technologicznego.	1
Zapoznanie się z zasadami sporządzania uproszczonego schematu aparaturowego przykładowego procesu technologicznego. Wykonanie części uproszczonego schematu aparaturowego dla zadanego opisu procesu technologicznego.	1
Zapoznanie się z zasadami sporządzania bilansu materiałowego procesu technologicznego. Wykonanie części bilansu materiałowego dla zadanych danych liczbowych	1
Zaprojektowanie syntezy wybranej substancji czynnej leku w oparciu o znajomość podstawowych czynności jednostkowych procesu technologicznego	1
Rozwiązywanie zadań dotyczących jednostkowych procesów chemicznych w produkcji kwasu acetylosalicylowego oraz sulfonamidów	1
Rozwiązywanie zadań dotyczących procesów utleniania i redukcji	1
Rozwiązywanie zadań dotyczących procesów nitrowania i sulfonowania. Rozwiązywanie zadań dotyczących procesu chlorowania.	1
Rozwiązywanie zadań dotyczących przykładowych procesów otrzymywania półproduktów do syntezy organicznej i nieorganicznej. Rozwiązywanie zadań dotyczących operacji krystalizacji.	1
Rozwiązywanie zadań dotyczących operacji ekstrakcji.	1
Rozwiązywanie zadań dotyczących procesów zobojętniania i otrzymywania innych półproduktów organicznych. Kolokwium zaliczeniowe	1
23.3. Ćwiczenia	30
Zajęcia organizacyjne (regulamin pracowni chemicznej, przepisy bhp, program ćwiczeń i zasady zaliczenia zajęć)	2
Zapoznanie się z podstawowym szkłem i sprzętem laboratoryjnym pod kątem bezpiecznego używania	2
Zapoznanie się z właściwościami substancji chemicznych stosowanych w syntezie 4-aminobenzoesanu etylu pod kątem bezpieczeństwa stosowania (karty charakterystyki substancji niebezpiecznych)	2

Zapoznanie się z podstawowymi czynnościami laboratoryjnymi (ważenie, odmierzanie objętości, mycie szkła, montowanie aparatury)	2
Zapoznanie się z podstawowymi metodami analizy produktów syntezy (miareczkowanie, analiza TLC, oznaczanie temperatury topnienia)	2
Samodzielne opracowanie schematu ideowo-blokowego dla otrzymanej instrukcji syntezy 4-aminobenzoesu etylu	2
Samodzielne opracowanie uproszczonego schematu aparaturowego dla otrzymanej instrukcji syntezy 4-aminobenzoesu etylu	2
Estryfikacja kwasu 4-nitrobenzoowego do 4-nitrobenzoesu etylu z bilansem materiałowym	2
Wydzielanie surowego 4-nitrobenzoesu etylu z mieszaniny poreakcyjnej z bilansem materiałowym	2
Oczyszczanie 4-nitrobenzoesu etylu z użyciem węgla aktywnego	2
Redukcja 4-nitrobenzoesu etylu do 4-aminobenzoesu etylu za pomocą żelaza w środowisku kwasu octowego z bilansem materiałowym	2
Wydzielanie surowego 4-aminobenzoesu etylu z mieszaniny poreakcyjnej z bilansem materiałowym	2
Oczyszczanie 4-aminobenzoesu etylu metodą krystalizacji z bilansem materiałowym	2
Kontrola jakości otrzymanego 4-aminobenzoesu etylu	2
Kolokwium zaliczeniowe	2
24. Literatura	
K. Kieć-Kokonowicz (red.): Wybrane zagadnienia z metod poszukiwania i otrzymywania środków leczniczych, WUJ, Kraków 2000 R. B. Silverman.: Chemia organiczna w projektowaniu leków. WNT, Warszawa 2004. J. Szarawa., J. Piotrowski.: Podstawy teoretyczne technologii chemicznej. WNT, Warszawa 2010. L. Synoradzki, J. Wisiański (red): Projektowanie procesów technologicznych Oficyna Wydawnicza PW, Warszawa 2006 D. Jańczewski, C. Różycki, L. Synoradzki: Projektowanie procesów technologicznych - Matematyczne metody planowania eksperymentów, Oficyna Wydawnicza PW, Warszawa 2010	
25. Kryteria oceny – szczegóły	
Zgodnie z zaleceniami organów kontrolujących. Zaliczenie przedmiotu – student osiągnął zakładane efekty uczenia się. Szczegółowe kryteria zaliczenia i oceny z przedmiotu są zamieszczone w regulaminie przedmiotu.	